

Наше Лемко

PIK IV.

Ч. 6 (78)

Львів, 15-го березня 1937.

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, Зіморовича 2. Тел. 257-87.
NASZ LEMKO, LWÓW, ZIMOROWICZA 2.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

Оголошення після умови.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 зол., Піврічно 1'80 зол., Четвертічно 1 зол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1 ам. дол. або рівновартість.

ПОКЛІН ТОБІ ТАРАСЕ!

Українська Молодь в Новому Санчі — а честь Тараса Шевченка.

На велике діло.

Подяка Братам за морем.

На доказ того, що Українці, де вони не булиб, пам'ятають про долю Рідних Сторін, подаємо до загального відома та разом шлемо цією дорогою вирази якнайщирішої подяки й українського поздоровлення з Лемківщини: **Вп. Учня** Школи українських національних танків **Івана Заблцького** в Едвардс-вуд, Па, які в часі Різдвяних Свят закладували 13 ам. доларів на культурну поміч Лемківщині.

Дальше **Українські Шкільні Діти** при українській греко-католицькій церкві св. о. Инокія в Ельмайра Г. коло Нью-Йорку закладували 20.58 ам. доларів (або 108.25 зол.) та українські Співаки при україн-

ській греко-католицькій церкві Господнього Вознесіння в Сейр Пена призначили з коляди 20 ам. доларів (або 105.20 зол.), які разом у сумі 213.45 зол. переіслав **Впр. о. В. Довгович** парох у Сейр на шкільну поміч українським ученицям з Лемківщини. Славно Рідні Брати!

Тільки цей господарює добре, хто зі своїх хочби невеликих заробітків складає постійно якусь квоту на вклядкову книжечку опадности

**КООПЕРАТИВНОГО БАНКУ
, ДНІСТЕР"
у Львові, вул. Руська ч. 20.**

✠ Посмертна згадка.

У в'їторок 2. березня ч. р. вечером помер зовсім ненадібно професор **Володимир Чайківський** у Сяноці в 53-ому році життя. Покійний був у Сяноці понад 20 років професором української мови і літератури в польській гімназії, де якої ходить доволі багато української молоді. Якщо зважити, що Покійному доводилося працювати в чужому середовищі підчас і по наших визвольних змаганнях та в атмосфері відомої політики на Лемківщині, тоді щойно можна уявити собі важку працю професора української мови та літератури. Одначе Покійний поборював усі труднощі й чесно та совісно сповнював свій обовязок українського педагога перед рідною молоддю, який виціплював національну свідомість і любов до рідної мови та літератури. Крім того находив ще час на живу працю в культурно-освітніх наших товариствах у Сяноці, в яких брав живу участь як член виділів читальень „Просвіти“, Народного Дому і т. д.

Земля пером доброму Навчителеві та Громадянинові!

„СВІТ ДИТИНИ“ — газетка для українських дітей,

яка виходить від 1919 року у Львові під редакцією Михайла Таранька — **Допущена До шкільної основи рескрипту Міністерства Освіти у Варшаві з дня 15. лютого 1937. до ч. II. Пр. 14938/37.**

Подаючи це важне оречення Шкільної Влади до загального відома — по'учаємо всім нашим читачам, а в першу чергу Вєсч. Духовєству та Учителєству на Лемківщині, щоби цю газетку передплатили для шкільних бібліотек.

Скарби Української Лемківщини.

(В добре вихованій й освітленій — релігійно, культурно-освітньо й національно-супільно — українській, лемківській дитині — твердина, надія й будучність української Лемківщини).

Надія й будучність кожної нації — це його наріст, це його молоде покоління, це молодь. Без своєї власної, достаточо освітленої, інтелектуально розвиненої, добре вихованої й до позитивної, національної праці запровленої молоді кожний наріст, хочби ще він був на тепер, не знати, який сильний й могутий, стоїть перед неминучою загиблюю й упадком. Відси такі розумні, культурні й предвиджучі народи, як новітня Німеччина, або Італія, стільки сприту, підприємчовости, засобів й енергії вкладують у діло належного виховання своєї молоді, яка має стати основою й заборолем їхньої національности й держави.

Таким самим, а то ще й більш неощеним і незауваженим скарбом є теж молодь і для нашої, безвольної, Української Нації, а зокрема для найдалше на захід висуненої вітки українського народу, на Лемківщині. Тут молодь перша горнеться до української, національної освіти й культури; тут свідомо молодь ставала завжди перша в ряди пробудителів і поширителів української національної свідомости по наших селах, тут молодь, вихована у двох українських гімназійних бурсах в Сяродці і у Новому Санчі дала Лемківщині першу її власну, свідому своєї національної приналежности і працюючи українську інтелігенцію. Тут українська молодь і на будуче має виконати свою рішачу роллю у сформуванні кращого майбутнього нашої української Лемківщини — і то так на церковному як теж і на національно-культурному й суспільно-економічному полі. Цей нашої лемківської молоді ніхто це може уже затемнити її високого українського ідеалізму та видерти її — її українського серця з грудей, хочби це були навіть не свої сем'яри в Кракові чи в Дубні!

Однак, щоби ця наша лемківська молодь стала справді такою, саме, щоби стала дійсною, незрушним скарбом Лемківщини, то вона мусить безумовно отримати старанне й позитивне, всестороннє, релігійно-національне й суспільне виховання, мусить заздальгидь заосмотритися у засібний й здоро-

вий, духово-моральний і національний капітал, з якого могла б вона опісля обильно черпати й успішно видаткувати для свого українського народу й Батьківщини. А таке виховання, такий своєрідний капітал треба її дати вже від самого свитання (зарання) її духового життя, себто вже від її дитячого віку. І цей саме обов'язок тяжить на усій нації українській суспільности, зокрема на нашій українській Лемківщині.

Виріна питання, в якому напрямі повинна у практиці йти виховна культура нашого малого дитячого квітну на Лемківщині? Відповідь коротка! Ця культура повинна йти і розвиватися в напрямі релігійним, інтелектуально-освітнім та в національно-супільним.

І так:

Коли йде про релігійно-моральну культуру нашого дитячого нарісту на Лемківщині, то що чинити мають виконати українські родичі і наша українська греко-католицька Церква, або конкретніше кажучи, українська мати в домі, а український душпастир в церкві і в школі, та в душпастирським пожиттю й контакті з дитвором. Бо кожна українська дитина на Лемківщині, якщо вона має бути справжнім скарбом Української Нації, мусить безумовно спертися розвиток свого духовного життя на сильних і здорових, релігійно-моральних основах.

Далше: Розріст та скріплення інтелектуальних сил й елементарну, книжкову освіту має нашої українській дитині на Лемківщині надати в першій мірі його власний родинний дім і школа — і то лише своєї рідна, елементарна, українська наука й духово-освітня

культура потрапить найкраще розвинути і удосконалити інтелектуальні сили української лемківської дитини — і то тимбільше в добі ославлених „коронних деканів“ та палення ними декларацій за українською мовою навчання в школі.

Вкінці національно-супільне виховання дасть українській дитині на Лемківщині добра українська книжка й газета та українські диточі садки й захоронки. Ці останні, в яких дітвора збирається разом, треба складати по усіх, а принайменше по свідоміших і зацікавіших українських лемківських селах. Про українську знову читанку та взагалі про українську книжку до науки для своєї дити повинна в першій мірі постаратися її власна рідня, а це її рідний батько й мати! Для них є це тяжкий, родинно-сільний та відповідальний національний обов'язок! Відтак української книжки до читання та до поглиблення національної освіти й знання нехай достарчить українській дитині на Лемківщині добір на українська диточа бібліотека! Така бібліотека, відповідно скомплектована й скаталогована, повинна знайтися або у парохіяльному домі, або — на випадок вітряності й небезпеки за „Устроїня“, чи з Оншоду — в читальні, або в кооперативі, або таки у якогось звичайного, національно свідомого й чесного господаря.

Для достаточої дітвори — з пасиданою елементарною освітою — треба при таких бібліотеках уряджувати й вміло провадити **випозичальні книжок** — так, щоби кожна українська лемківська дитина мала нагоду й можливість перечитати всі книжки, які знаходяться у тій бібліотеці. Рівночасно треба нотувати всі спостереження з успіхів читання, та відповідно використовувати їх у пресі.

Нехайжеж українські родичі, душпастирі й національно-культурні діячі на Лемківщині ще раз усвідомлять собі те, що старанно вихована й освітлена українська лемківська дитина стане нездобутою твердинею нашої української Лемківщини! Нехай знають і свої й чужі, — свої для заохоти й науки, а чужі для опам'ятання й ос-

Церковні брокати, борти, френдзя, панаму й гитки Д. М. С. до вишвання фелонів і фан, готові фелони, фани, пауки, хрести, чаші, злавни, прапори для Товариств і візники, евангелія і прочі церковні книги, образи і образці, світло і кандило купуйте й замовляйте в українській кооперативі!

„ДОСТАВА“

у Львові, Ринок 43Л.
і в її снілах: у Львові, Руська ч. 20,
в Перемішлі, вул. Коспюшка ч. 5.

терого, — що ніякі іноватії типу азободенної трохазвичини в школах, ніякі старозавітні, змиршавлі етимології язяича на „Устроно“, ніякі „Пломик“ й „Дломичкі“ з обсягу накиненої примусово дтварі: шкільної лектури та ніякі новомодні „знатоки“ т. зв. лемківської мови — не потраплять вичародолити нашої свідомості й образованої української дитини на Лемківщині! Цієї дитини, котра — в Бозі надія! — при вмілому накладі наших зусиль і праці таки присвоїть собі раз на завжди знання рідної мови, рідної історії й культури, ко-

дитви й рідного слова, рідної піснот розгорнеться жарючою любовіо до своєї рідної, а так тяжко полевірної української греко-католицької Церкви й народу, для котрої дороговказом стануть світлі поста-ти з нашого давню й недавню мину-лого та для котрої метою буде Божа Слава й краще майбутнє нашої Батьківщини!

Віди й наш клич: Нехай живе богатіе й зростає у своїй релігійній та у своїй рідній національній культурі наша українська дитина на Лемківщині!

ЦЕНТРОСОЮЗ

поручає сільським господарствам соціалі

МАШИНИ,
штучні поголі і всіляке
сільсько-господарське
ПРИЛАДДА.

рлі на штучних навозах, огородинцтво, пасічництво і т. д. Це є діялки, що вимагають менше гектарів землі під управу, а більше вкладу праці — а в час безробіття охочи до праці є — тільки вартатіе праці нема.

Треба зробити мур селянського консерватизму, мовляв, так господарив мій дідо — тато — так і я маю, що я там буду когось слухати, як собі там хтось пише. Ні! Нині наука є доступна всім, є ріжкі середники для поширення знання, є фахові книжки, фахова преса, яка потує нові вдаті експерименти, корисні для господарки. Тому клич: **Ідім з поступом часу,** читаймо сїхову пресу і поступаймо по її вказівкам, уладжуймо ріжкі фахові курси, посилаймо своїх дітей до рївничих та інших фахових шкіл, до ремесла, до фабрик, а ці освідслемчі однинці вливатимуть відповідно на своє окруження. Треба вести показові шкільки, показові господарства та показову годівлю коров, безріг, курей — показові посіли, показовий сад, щоби консервативно (по-давньому) думачі люди бачили, які наслідки дзе пристосування нових метод праці, та щоби наочно дали переконаті себе в доцільність текої, а не іншої господарки. Ці завдання повинні взяті на себе передовіи кружки „Сільського Господаря“, при допомозі всього свідомого громадянства Лемківщини.

Можливість піднесення добробуту нашого села є, бо ми здібні, ініціативні люди. Маємо багато селянських хлопців самоуків, які могли би беззасміло „консурувати“ з інтелігентами. Рївнож є відважні. Кілько то перед війною молодих хлопців з Лемківщини виїхало за море, в незаніи краї, далеко ген-ген, і там добродіисли майна нераз зовсім неінтелігентні — часто неграмотні люди виїхали з нічим, а го кільканадцяти роках вертались як „пані“. Але й на місці бачимо в них велику ініціативу. Такі приклади, як останньо заступувала преса, що один лемко

Заводім корисний лад у нашому господарстві.

Населення Лемківщини дуже вбоге під економічним оглядом займається переважно рївничництвом, крім цього в літі збирає суниці, маляги, гриби і за це набуває гроша на сякий такий прожиток. Між населенням є дуже здібні ремісники, гонтьарі, боднарі, колодії, стодлярі і т. д. Рївнож торгують опалевим деревом, яке купують переважно в жидівських і павських лісах і порубане возять до міст.

Рївна культура назатал сивька, любуються дуже в конях і без цього не можуть жити. Лемко волеє бути без молока і мати саму яляку, щоби тільки мати коня. А павсьивск громадський там нема, кожний ховає коня на своїм господарстві, переважно в ставній. Заробітків для коней теж нема. Тож більше як пів року (поза роботами в полі) коні стоїть бездіяльно й зїде пашу. Господар хибя має цю користь, що час від часу, головніи в торгіві дів виїздить до міста, мовляв, він добрий господар, бо має коня. А молока, ще зимою, взагалі не бачить, діти через це мізирні.

Тимчасом дуже малу увагу звертають на відповідне ховання рогатої худоби, головно коров. Щобно, коли повстали там кооперативні молочарні і пробівки виказували низький відсоток товшу — й це заїстерсувало господині: — Чому це так? Тому радимо вам, наші браття, звертайте більшу увагу на відповідне годування і добір коров. Бо молоко це для вас і вваших дітей здорова покжива та маючи на місці сметанкової станції, можете по добрій ціні частину молока продати. До міста що тижня не мусите їхати, товари першої потреби маєте в селі у своїх кооперативах, а де нема їх, то в склепах українських купців, а по убрання чи чо-

боти що тижня до міста не мусите йти, бо убрання вистарчає вам щоби менше ніж на рік. Той змарнований на ярмарках час зужийте на більше припильнування коров, подбайте про відповідне їх приміщення, а переконаєтесь, що це вийде вам на добро.

Ще одна справа вимагає справлення, а саме відповідно дібраний дріб. Одинокі повіти, де ви живете, продукують курячі яйця, що не надаються на вивіз заграницю, бо не важать пересічно ані по 5 дека одне. Чомуж це так? Інші можуть проловати курячі яйця дорожче, а ви ні — тож це велика частина вашого збуту, тож і заплата за них є значною сумою у вашім приході. Тому ціна курячих яєць для вас має величезне значіння, а ціна та залежить від якості, а яксть від раси і годування курей — тож подбайте про добру расу й відповідне годування курей.

На прихід нашого господаря на Лемківщині складаються переважно такі позині: прихід за курячі яйця, масло, безрого та часами за яєвку. Отже з піднесенням якості їх росте ціна, а тим самим росте й прихід господаря.

Господарства через ділення між дітей малюють і для вивиклення ролдин треба нині інакше господарити, як наші діди, які мали два або й три рази більше рілі як ми. Нині треба піднести рівень рївничї господарки, вести її більше інтензивно (з тої самої рілі вилдобувати більше продуктів, як перше). Часи господарки експанзивної (коли для збільшення продукції побільшували обшар під рївну управу) за нами, нині вільної рілі нема, нових теренів згосподарювати не можна. До вияви вивнішньої інтензивної господарки належать: управа

приїхав ровером в часі морозів аж зі Штеса на бронжовий курс Союзу Українських Купців до Львова, говорить багато про нього. Цеж молодий чоловік покинув село й плещ серед незнаний йому терен шукати заробітку. Але він там не вступав у ряди тамошніх купців, але відчуваючи кровню й духову зв'яз з українським народом зрозумів, що він повинен тяготи до Львова, а не Катовиць чи Дняде.

І дивне одне, Лемки, про яких решта народу в час творення Української Держави забула, лишаючи їх на поталу долі, які може найдовше зпоміж українського народу жили в темноті, успішно й національно ліпше держаться як сусіди у власній державі. Берім прим.

стрижівську округу; в кожному селі є читальняний дім, в кожному селі є кооператива або церковний склеп, підчас коли в сусідів є села, де не може існувати кооперативний склеп (є прим. в однім селі 11 приватників враз з жидами), народних домів теж нема. Є село на 10 кілометрів довге, яке не може здобутися на свій дім. Соромно їм було, що другі села, бато менші й то „русини“ мають свої доми — тож і вони зачали і по сімох роках будови розбирають нині підмурівки.

Це вказує на нашу суспільну й національну вищість та більше розуміння збірного зусилля серед українських лемків.

В. Опарівський.

Що з цього має народ ?

Дня 10. січня ц. р. відбулося в Стрижеві над Вислоком коло Рашева „справозданне польське“. Скликали ті збори послы з Б. Б. Штета з Стрижівської округи, а Достих із Кольбушівської. Отже розіслала стрижівська гміна запрошення до всіх сіл. Сала „Сокола“ була виполнена по береги переважно селанами, щоб послухати того цікавого справоздання. Та в суті речі не було воно таке цікаве, а ще більше для нас Українців. Достих яко добрий промовець промовляв у першу чергу і згадав про завдання посла під теперішню пору. Завдання те є трудне. Кожний кандидат на посла представляє собі, казав він, що як буде вибраний, то щоб то було, щоб щось корисного не зробив для своєї партії. А тимчасом не так є. Там не можна всіх перекирчати, а ще більше переконати, бо там є люди з різною освітою і переконаннями. Але вони зробили, що могли, чого доказом є, що зістали вибрані до різних бюджетових комісій. Де-які послы, то навіть не відзивались цілком, а вони, що могли, те зробили. Але в суті річі нічого конкретного не зробили. Бо найголовнішою справою для селян є парцеляція ґрунтів, а про неї можна вже було багато почути, але нічого реального. Говорив і про промахи селян, котрі покупили ґрунти з приватної парцеляції у гр. Потоцького, а опісля з зиском продали жидам. З черги приступив до обговорювання справи переселення села до міста, справи купецтва і торгівлі. Каже, що на купця дивляться всі як на шахрая і на злодія. Вже час, по йо-

го думці, змінити подібне відношення до християнських купців, щоб не дати себе використовувати жидівським купцям.

Посол Штета, селянин з Добрехова, бувши вїт гміні Стрижів, дав справоздання зі справ, які обговорено і вирішено, а також вирішувано в соїм. Вирішено там багато справ, але чи вони корисні для селян, то нехай розсудять ті, котрі то чули. Найбільше говорилось про ритуальний убій, щоб не знущати ся над звірятами. Але гуманітарність (людяність) не бачить і не відчуває, що український Лемко гине з голоду і холоду і нема йому кому помогти.

Взагалі з перебігу справоздання можна було довідатись, що в Польщі живуть поляки, німці і жида, а більше ніхто. По справозданні слідувала дискусія. Голоси забирали слухачі. Між іншими Гожельський, заступник вїта в Стрижеві, підніс, щоб зізквідувати додаток мешканцевий для учительства, а також зменшення пенсії для послів. Ті справи, щоб порушили послы в соїм. Відповідає на це Достих. Він сказав, що він за тим, щоб не давали мешканцевого додатку, бо то є обтяження для гмін, але не знає, чи то дасться вирішити. Шодо польської пенсії, то вона і так не є велика (?), а посол, коли є у Варшаві, то мусить добре зїсти добре виглядати, так, що ті гроші ледви вистарчають, а поза тим не може нічим іншим займатися. Але то не перешкаджає йому курити папіроси за папіросом, бо — пенсія на то дозволяє.

Сусіл.

МАЛИЙ РАХУНОЧОК „КОРОННОГО ДЗЕКАНА ЛЕМКІВЩИНИ“!

В часі переводженої в серпні 1936 р. строгої деканальної візитації парохії Суровиці, котрою управляє візрече ревний український душпастир, Всеч. о. Теофіль Кміцикевич, не маючи вже йому що прямо закинути, в домий „коронний дзекан“ числив навіть на його відповідальність маленькі дрібачки в ручниках й ілтиониках — з присуванням до протоколу!... Бо після засад своєрідної „русської“ юристики й пасторальної „коронного достояника“ з Оншоду це неабияк „канонічна провинна“, котрої — розуміється — ніякому українському душпастиреві, отже і цьому в Суровиці, простити не можна!

Забув тільки при цьому „коронний дзекан“ почислити свої, до-тепер ще не звернені довги в суровицькій церкві, котрі він, будучи ще перед 1914 р. парохом в Суровиці сам своєю „всемілолюбивою“ рукою записав до місцевої церковної касової книжки, а котрі вносять 2.271 австр. корон передвоєнної вартости. Про зворот тих грошей „коронна високість“ з Оншоду навіть тепер не згадує, ані не думає, хоч зджена за них колись з якимсь „Русином“ ковбаса таки добре йому смакувала!...

Отже для українського священика, то хочби одна лише дрірочка в ілтионіку є злочином, котрий з дзельовського насолодою записується до протоколу, а тимчасом для оншодяського „достояника“, — то навіть безпрэне присвоєння собі церковних грошей, себто святокраство, це багатея, котра під теплим і чулим подихом „аустрия“ уходить йому безкарно!

— Самі українці в КПЗУ. В суді в Рівні закінчився процес проти 15 комуністів, членів „Компартії Західної України“, і комуністична преса писала, що підсудні це самі українці. Хай читач по самих прїзнихах підсудних вгадає, чи ті комуністи справді расудити українці. Підсудні в тім процесі зуться: Хайка Ліпкерман, Абрагам Кац, Малка Райман, Ідель Фікс, Мошко Кайман, Ізраель Росс, Янкель Ісмер, Герш Гельфенбевм, Сурка Ліпкерман, Берко Володарскі, Юдіта Штайнвурц, Абрагам Гелляр і т. д.

НОВИНКИ.

— Жиди доношки. Скарбовий уряд у Новому Санчі покарав кількох метк'шних, підприємчивих господарів з Нової Веси за те, що вони торгували деревом. Донесення до уряду зробили місцеві жиди, які бояться, щоб селянин на своїй рідній землі та своїм деревом не торгував, лише щоби жидшахрай був все посередником і за те ще затроював село своїми потанцювальними або комунофіліськими дарами. Варто би почути, чи жиди вільно торгують деревом без дозволу відповідних властей?

— Гуляй православна душо. В Ізбах, грібівської округи завалялися православні „руснаки“ так з. взято, що один танцюрист зарівав ножем другого гуляку на смерть. Ось до чого веде висока московська ідея...

— Саламаху напихають — а за рідне слово погрози. У західних сторонах Лемківщини напихають рідні люди, навіть „професори“, московську бібулу й газети. Кожний, що лише хоче, може одержати скільки хоче примірників крижанських газет і других московсько-комуністичних ретильок — за це ще може дістати похвалу. Але якщо дехто хотів би зайнятися поширенням рідного культурного, українського друкованого слова — тоді зараз рідні переходищі грозять за те криміналами, записують за гнобаку, за пса, за крижичко, м'являв — за кольторгажу підеш до тюрми. Вільно лише продавати (біді лише, що ніхто не хоче за сміття платити!) „благоньадвожні московські сочиненія“...

— Не буде у світі добре, бо Америка збила впродовж одного місяця 600 тисяч коров, виливано лиш 200 тисяч літрів молока до каналів. — егеж! У Давній збили 25 тисяч коров, а Бразилія виспала до моря лиш 8 мільонів кг. кави (отже половину світового експорту) на те, щоб ціна за м'ясо, молоко, каву не впала. А мільони голодних, обдертих дітей і мільони безробітних гине без праці і хліба. Спитаєте, чому такє діється у Бсжмоу світі? Тому, що рідні ір'дзві сини вдерлися до керми держав і заводять новопоганські (божевільні) порядки.

— Переводили ревізію в неділю 19. січня д. р. з Санкової командант і два постерункові у трьох українців з Пантної, горлицького повіту. У Василя Павлака шукали за карабіном навіть по горшках.

Зновуж у Миколи Гливи с. Ілька шукали за револьвером, щойно у Асафата Грини виразно сказали що шукають за лєточками („у-з'ютками“). Ті лєточки мала мабути привезти зі Львова Маруся Русинко, учениця у Львові (стало замешкала у Ропиці Руській) та вбито завезти їх підчас Різдва до А. Грини на авті. Розуміється у всіх трьох юнаків нічого не знайдено. Ціла історія про лєточки буде звичайним наклепом злочиних людей, та хто зна, чи не за юдин гріш.

— 50 пожеж денно. Статистика виказує, що в Польщі вибухає пересніо денно 50 пожеж. З тих 50 пожеж є 15 підпалів, 15 з причини злої будови коміннів, інші з небережності, громів і т. д.

— Вистерігайтеся проїдсвітів. По українських селах у Горлицьких вештаєш недавнім часам якийсь дуже підозрілий тип, що заходив до свідоміших господарів, до о. Парохів, дяків та оповідав про події в дільському повіті в 1931 р.: він завдавав селянам різні питання про українські справи — всюди подавав себе за щирою українця, що хоче підкріпити лемків на дуці та прослідити Лемківщину. Але швидко вилізло з м'язка, бо цей лавок уже в Пантний сам себе зрадлив і показалося, що він зветься Ян Стахуф, шлюсар. Він ямавляв теж багатших і свідоміших господарів, щоби на його руки складали гроші — нібито на політичних в'язнів (може на еспанців?), але під дуже великою тайною. Тому памятайте всі громадяни і другим це поручайте, щоб кожного незаногого людя, що вештаються по наших селах в першу чергу треба вилегітимувати та в разі найменшого сумніву віддати до громадського уряду. За біду не тлякко, а стереженого Бог стереже. (І Прічка).

— Замерз на вулиці. У Вар' коло Березова замерз на вулиці 92-літній старець Михайло Лемцько, якого ніхто не хотів переночувати. Старець хотів перестояти ніч коло печі в місцевій школі та його викинули на двір і тут він зі зморозкою помер. Відповідальність за це понесить громадський уряд, який повинен дбати про бездомних одностельчан і дати їм відповідне приміщення.

ПРИСЛАЙТЕ ДОПИСИ. ПРИЄДНУЙТЕ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ ТА ПЛАТІТЬ ПЕРЕДПЛАТУ!

Практична Бібліотека „БАТЬКІВЩИНА“
Львів, ЧАРНЕЦЬКОГО 8.

1. Повний курс мужеського кравецького крою
Ціна вже з пошт. пересилкою **10-50 зл.**

2. „САМА ШИЮ“
відручник, що вчить крою:
а) білизні жіночої, мужеського, дітшого і н.ч. постіль; б) жіночих суніць; в) жіночих і дитячих пламів; г) хлопчачих убранных і дітгочих сукончок.
Ціна вже з пошт. пересилкою **8-50 зл.**
висилаємо тільки за готівку.

— За крадіж громадських грошів пішов до тюрми на 6 місяців Олександр Книш, бувший секретар з Улоча. Люди кажуть, що його слідами піде ще бувший в'їт, що разом „славно“ урядували.

— Ограбили костел якісь злодюги в Дияляві коло Березова, забираючи всі вартісніші речі. Шкода дуже велика, злодів ще не вислідили.

— Позір Динівщина! Завсіди свіжої і здорової вудженину, товці, м'ясо купуємо в Диніві у Степана Прокопа Ринок ч. 33.

— Покерали в сянківському суді солтиса з Лодини за те, що він не допильнував чужої власности і даєм арешту, або 10 зол. гривною. Цей солтис зветься Михайло Филіт і про його було в новинах ч. 1, стор. 8 п. н. „Годує шурів“.

— У Перемишлі відбулася анкета в справі боротьби з комунізмом. Такі анкети треба всюди скликати, щоб створити сильний проти-комуністичний фронт на цій Лемківщині. Збалансованих комуною треба освідомлювати на кожному кроці, бо комуна веде село до руїни. Боротьбу з усіма комуністичними жидівськими зазіханнями треба послідовно провадити аж до певної побіди. Адже бачимо, до чого довели жидо-більшевики Еспанію, де брат мордує брата, еспанська земля купається в крові.

Купуйте тільки найкращі шевські кілки

ДЕНДРА

фабрика у Львові

вул. Поготьогого ч. 85 а.

З наших сіл і міст.

Громадянка Анна Стецик зо Селиськ.

БОСЬКО В СЯНІЧЧИНІ.

Читальня „Просвіти“ в Боську урядила для своїх членів просфору Простора кімната читальні була заповнена місцевими громадянами; прийав теж на це свято др. К. Цеплий й адвокат О. Хоміцький — оба з Римнова. Просфору по-святин місцевий парох о. дек. Михайло Величко. Відтак хор відспівав кілька колядок і пісень та др. Цеплий в короткй змістовній промові завізав присутніх до тверезости вказуючи, що найбільшу моральну й матеріальну руйну готує українському народові алкоголь, цебто пиянство. Свідомі громадяни Боська вислухали реферату та зложили добровільно на Рідну Школу 11.60 зол. Під кінець промовляв голова читальні Андрій Ласяк і подикував зібраним за численну участь. Громадяни Боська мали найкращу нагоду в часі профори переконатися, що в єдності непереможена сила народу.

ВОЛЯ НИЖНЯ КОЛО ЯСЛИСЬК.

Це село віддалене 26 км. від Римнова та 4 км. від Яслиськ. Воно рік-річно дає гарний доказ своєї зрілости. Саме й цього року свідомі громадяни зложили добровільно на Рідну Школу, як коляду — 11 зол. 44 сот. у Волі Нижній, та 7 зол. у Волі Вишній. З цього бачить кожний, що Лемківщина позбулася московського дурману та бачить, де її краще завтра.

СЕЛИСЬКА БЛЯ ДИНОВА.

У цьому селі заснували перший Кружок Союзу Українок на Лемківщині. До Виділу вибрана: голова громадянка Анна Стецикова, містогорова Марія Туцька, секретарка Пелагія Сич, скарбниця Омеляна Глушок, бібліотекарка Софія Княш, господиня Тереса Турчик. Членів покищо 43. Ухвалено сховатися що вівторка й п'ятниці, спроваджено книжки і часописи, „Жіночу Долю“ і „Воло“ та „Нашого Лемка“. На трикотарський курс виисалося 15 учасниць, який провадить Ярослава Волинець. Відтак буде курс крою, шиття, куховарства та гігієни з відповідними рефератами. Слід згадати, що завдяки громадянці Анні Стециковій приходить до села 10 примірників „Жіночої Волі“. Новозаснований Кружок дав уже 7. лютого ц. р. першу виставу п. н. „Данило чарівник“ в селі Українського Народного Дому. Ролу в цій виставі мала також Анна Стецикова та дуже гарно з неї вивязалася. По виставі відбулася такова забава з власним безалкогольним бюджетом. Одиначе декі „налоговиці“ і слабодуші ходили зі забави часто у відвідини до жидівської коршин панцину виробляти; вони там пиячили і скардали пейсачові свою днину за смердоку. Так! Цього не будемо змовчувати, це й тому, бо Селиська дуже свідоме село, на селищні споглядає Володзь, Поруби, Лубна, Павлокома, Кінське, Яблониця, Глудино, Іздебки та дехто ще з дальша, що все про Селиська якнайкраще згадує. Невжеж тяжко вам мінати жидівське багнє? Ще не знаєте, до чого алкоголь веде? Пам'ятайте, щоб це більше не повторилось, бо на першій сторінці всіх п'яниць видрукуємо. Чесно і тверезо працюйте, бо лише твереза і здорова праця веде до добробуту і слави нашого народу.

ЛУБНА КОЛО БЕРЕЗОВА.

Загальні Збори читальні „Просвіти“ в Лубній відбулися дня 24. І ц. р. У виділї лишилися старі члени. У звіттовому році було 4 вистави, 1 фестин. Перечитано 167 книжок ріжного змісту, з того жінок 76, мужчин 91. Цей рік буде кращий, бо вже скінчена будова своєї домівки. Помагай Бог!

Українська мати з донечкою зо села Зиндрапової к. Дукля.

РОЗДІЛЛЯ В ГОРЛИЧЧИНІ.

Люди в селі бідні, не мають ніяких заробітків. Надобавок злого Розділля межує з польськими селами та звідтам починається вкрадати комун'зм. І так збаламучений недавно інженером Дуркотом, Олександр Бодак, що разом хотіли Лемківщину переселити на Сибір, тепер у службі червоних в Еспанії воює за большевицьких нехристиянців, які знищили культуру й завели пекло на землі. Щоб рятувати еспанську комуну, большевицькі агенти збирають по всему світу добровольців і висилають на певну смерть до Еспанії. Так то й Бодак попав між цих „освободителів“.

ПОРУБИ КОЛО БЕРЕЗОВА.

Читальня „Просвіти“ у Порубах уладила спільну вечеру без алкоголю. Гості гарно гостилися, колядували та по колядках переведено добровільну збрку на Українських Інавлідів; зібрано 3.30 зол., які переслано через Адмін. „Нашого Лемка“ до властивих рук. Пізнім вечором старші громадяни розійшлися, а молюдь спокійно і культурно забавлялася.

ЛОДИНА К. МРИГОЛОДА.

На весіллі Омеляни й Івана Фірка в Лодині зібрано на Рідну Школу 1.57 зол. Гроші переслано через „Нашого Лемка“ Рідній Школі. Щастя й гаразд бажемо молодим громадянам.

Пригадка на часі.

Важке для о. Парохів і всіх церковних комітетів.

Кожного року перед Великодніми Святами переводяться основні порядки в наших церквах. Це дуже похвальне діло, що його наші жінки і дівчата виконують; саме вони митють дошку в церкві, витирають порохи, чистять свічки, плетуть вінці, роблять цвіти, щоб якнайкраще привітати Христа Цяря в так великому роковому торжестві. Весело буває скрізь, бо вже перша весна будить наші Карпати до нового життя. Дуває сміх, гамір дітвори; газди надають господарські приряди до першої орки, газдині сміють розсаду — скрізь радість, що Господь допоміг щасливо перебути зиму та дочекатися кращих ясних днів.

Кожна людина старається в тому часі приготувати себе до нового дальшого життя в першу чергу морально та по спроможности й матеріально. Жінки ладять чистеньку одягу дітворі, дівчата вишивають сорочки, рушники, все, щоб гідно зустріти Великі Дні. Зновже Отці Парохів разом з церковним комітетом дбають, щоб привести до ладу дім Божий. Але не все можна так зробити, як хочеться. Знаємо, які тепер часи, що наші церковні вбогі, тож годі деколи здобутися на нове вивіювання наших церков у потрібні, часом дуже конечні ре-

чи. По багатьох наших церквах треба неодноріч відновити, вичистити, вибілити. Саме всі церковні ризи, хоругви, килими і другі тканини можна через хемічне відчищення й перекрашення довго ще зживати, бо сьогодні тяжко закупити нові.

Нерідко теж у наших церквах бачимо багато фелонів, хоругов, яких тканина зовсім ще тривала, лише забрукана, або краса на них злиняла й тому вони невідповідні до вжитку. Того рода фелонам, хоругвам можна через хемічне чищення повернути давню краску і блиск; зокрема старі злинявілі ризи можна все перекрасити на чорно, що головню дуже корисне.

Такі роботи виконує дуже солидно одинока українська механічна пральня „АТА“ у Львові, при вул. Зелений ч. 31. Ця фахова робішня йде за найновішими здобутками в ділянці хемічного чищення й крашення тканин, веде на зразках заграничних підприємств окремих відділ хемічного чищення й крашення фелонів і хоругов. Роботи виконує фірма совісно, дбайливо та по приступних цінах, тому всі роботи з обсягу прикрашення наших церков з повною відповідальністю поручаємо віддати вказаній фірмі — свій до свого.

Над Вислоком слава не пропала.

(Високий, релігійний, культурно-національний й економічний рівень Боська. — Примірни і правшовці, українські душпастирі. — Завзята, хоч безуспішна і безвиглядна нагілка на Босько!..)

Боськом належить до найсвідоміших, українських, лемківських сіл... Босчані радо гоняться до організованости, до освіти і праці... Мають свою українську читальню „Простій“, мають свою молодіжну, мають школу, мають кооперативу! Це нарід культурно розвинений, працюючий і соціалістичний...

Що більше?... Під релігійно-церковним оглядом — це передова, лемківська парохія!.. Товариство Апостольства Молитви гуртує тут від ряду літ поважну скількість членів, котрі часто приступають до св. Тайн, та є діяльними і примірними християнами. Прийдя 11. VI. 1936 р. приступило з нагоди соборника 400 а. дня 21. IX. 1936 р. — 200 осіб до св. Тайн. До нього рівня свого релігійного розвитку, своєї української, національної освіти, культури і знання, та до господарської організованости дійшли Босчані під проводом своїх ревних і жертвених, українських душпастирів, котрі не жалують ні своїх трудів, ні праці, ні здоров'я для добра парохії!..

Однак цей розвиток релігійно-націо-

нальний й економічний культури українського Боська, став сіяло в очах так місцевих, як і поза місцевих прихильників мислові фільського табору. Вони бажали би за всяку ціну змінити і переробити цей стан на свій лад і на свою користь!.. Однак їх намірам стоїть передуєш на перешкоді український душпастир в Боську у!.. Тому вони, спираючись на засади: „Поражу пастиря і розбігнуться вінці стада“, розпочали шалену і завзяту нагілку на Впр. о. декана Михайла Величку, пароха в Боську... Вслід за тим посилалися на нього членські, з самого „Устрою“ замовлені скарги, відтак безкоштовні слідства, переслухання, дохождення і протоколи, з черги відбавлення деканального уряду, напівніння, погрози і каноничний нагляд, а вінці примусовий заряд ерексі гуртів, та здержання місячної дотації!... З окрема що до примусового заряду, то декотрі кажуть, що як-раз скриті мащині відомого „Коронного Дзекана Лемківщини“ так далеко сягають!..

Але дарма!.. Не скуєш душі живої, ні

слова живого!.. Не розбієш ставлених вузлів взаємної любові, єдності і пошани між українським душпастирем в Боську, а його парохіянами!.. Радше поломити собі всі зуби на „устрою“, як зломити національну солідарність і витривалість українського Боська!.. Босчані леві, що з неї, напниеної ні насильно боротьби вилізуть побідою!.. Обороняй і своєю душпастиря і свою національну честь!.. Вони свідомі того, що немає сили ні їм самим, котра би їм, як добрим католикам і ревним та щирим Українцям, заборонила молитися в їх церкві за свій нарід і за Батьківщину!.. На це вже навіть ні гордовитий „Коронний Достойний, ні самопевний Васю, ні потугальний Вуйко, ні здеградований Вацьмо, ні їх закулакові помічники й інтриганти нічо не порадять!..

ГЛУДНО К. ДИНОВА.

У селі було недавно еспанське вивидище. Місцеві дикунки-неукраїнці впади вночі до селі, де відбулося весілля Марії Черкек і Михайла Яреми та почали розбивати гостей. На жаль між цими „еспанцями“ було кілька несвідомих з долішнього кінця села, що теж горойжилися, бо денатурат робив з них вольовників. Чужим не дивуємося, бо вже така їхня вдача, але ганьба, як свої починають братовбивчу війну наче Глудно під Мадридом! Ганьба!

ВАРА КОЛО ГЛУДНА.

Числить ще сьогодні 310 душ українського населення. У селі велике заікавлення народньою роботою, молодь хоче освідомлювати себе, читати українські книжки, говорити тежко про будову свого дому. Вправді час до часу піддержує громадяни Вари сусідній о. парох, але йому задалеко. Найкраще булоб з Володзі частіше навідуватися до наших братів у Варі та повести їх на кращі шляхи. З Сянока повинен хтось поїхати з рефератом, можеб так дитячий садочок або Кругок Рідної Школи заснувати — Варяни просять і чекають.

Вища людина йде тільки власним шляхом.

Уживайте лише пасти

Е л е г а н т

до черевників і ШВАРЦУ до чобіт виробу української хемічної фабрики

О. ЛЕВИЦЬКА І С-КА

Львів, Кордецького 51.

Новий польський табір.

Від двана вже ходили чулки, що на приписування урядових чинників полковник Адам Коц має організувати нову політичну партію, яка мало б підтримувати політику теперішнього польського уряду. І ось дня 21 лютого ц. р. проголошено полк. Коц, через радю, політичну декларцію нового політичного польського табору. Ця декларція складається з 9-ти точок.

В першій точці говориться про те, що основою внутрішнього життя Польщі є квітнева, себто рік тому змінена польська конституція. Ця конституція запевнює державу сильну владу, спертую на авторитеті президента держави. Точка друга говорить, що другим важким елементом внутрішнього польського життя це армія. Третя точка говорить про те, що держава, не єдина форма правління і адорного буття нації. Даві народоді техніку власності й організації його нічого розвинути. В четвертій точці говориться про те, що польський народ у величній більшості католицький, привязаний до своєї церкви, тому католицьку церкву слід окружити незалежно опікою. П'ята точка говорить про те, що держава, не єдина форма правління і адорного буття нації. Даві народоді техніку власності й організації його нічого розвинути. В четвертій точці говориться про те, що польський народ у величній більшості католицький, привязаний до своєї церкви, тому католицьку церкву слід окружити незалежно опікою. П'ята точка говорить про те, що держава, не єдина форма правління і адорного буття нації. Даві народоді техніку власності й організації його нічого розвинути.

Точка шоста говорить про суспільний устрій Польщі. Цей устрій має спиратися в своїх підставах на широкій масі робітників. Комунізм і класову боротьбу відкидається. Зокладується засади приватної власності, як теж приватної підприємності, однієї. Держава окружує опікою приватну ініціативу й устійне опікою, які запевнюють відповідні умовини для праці рук і користини капіталів. Взаємини між працедавцем і працівником мусять під контролю й натиском держави, в той спосіб уложитися, щоб запевнити вартарам розумні умовини продукції, а робітникам мислять запевнити загартований і поступливий, але постійний ріст життєвого рівня. Працедавці і працівники мусять навчати засідати при однім столі й уложити співжиття й співроцію в совісних рамках реальних можливостей, пам'ятуючи про вартарі праці, що з ними звязане не лише їхнє судило, але й буття Польщі. Точка шеста говорить про село. Питання село, — говориться в декларції, — це одні з найважкіших пи-

тань у Польщі. Від його розвизки в величній мірі залежить процес росту сил польської держави. Тому треба агажати до перебудови хліборобського устрою, збільшення суми селянської землі. Треба перевазити комасіацію і меліорацію, планети хліборобську культуру села, аціоналізаувати збут продукції, організувати доцільний і вигідний кредит для селянства, виробити підстави освіти й громадське вироблення сільської продукції, протидіяти дальшому дробленню селянської власності. В точці сьомій говориться про потребу розвитку міст і містечок. Цей розвиток, а wraz з ним і розвиток польського ремесла, промислу й торгівлі має уможливити відіпан надмірної людності з села, та причинитися до ліквізації безробіття. Точка восьма говорить про те, що польська наука, мистецтво й література мають мати піддержку держави. Точка девята говорить про національну меншину. В ній признається скремінність, що відрізняють національну меншину, які живуть в Польщі, від поляків. Ті окремішності признаються до того часу, коли вони не вдаряють в інтереси держави і поки їх навмисне не використовується для будови між поляками і тими меншотини китайського муру й для групування ненависти. Щодо життя, відіадається всякі антисемейські відруки, але допускається господарську боротьбу з ними.

На прикінці декларції є заклик до співпраці усіх тих польських політичних і суспільних груп, що годяться з її напружними.

Довго ждали поляки — говориться при самому кінці — щоб дождатися цієї хвилини, коли в суспільстві угрупується переконання, що поляків не стати на те, щоб ходити самотас особини стежками, що зучаться лиш в денках хліваха, про свято!

Найважчий час — кінець декларції — скунтини витривале, щоденне зусилля, щоб кожному енергію якнайбільш економічно і якнайбільш раціонально. Не вільно гайнувати часу, бо деінде виддана вже зароси доріжки й стежкині ідеїних самособівань, а натомість чутно залізняк крик мотугнів і здещипаванням рядів, ведених однією волею до однієї цілі!

УЛОЧ НАД СЯНОМ.

Тут знову інакша Палестина. Газди на т. зв. Крайчикях хотіли приподобити жидам, що робили своїм сурам весілля, тому за одну загхулену пасівку побудували жидам триумфальну браму. Таким будівничим був Микола Ба. сиц А., Теодор Яв., Микола Ка. Ми знаємо, що Улоч гарне і свідоме село, але не знали ми, що за дуру пасівку найдеться кількох шабесгоїв, які своїми чингами запоганять село, Це трикре, але правдиве, що живуть ще жидівські наймити в українських селах. Час освідомити себе! Друга сторінка медалі краща й потішаюча. Саме свідомі члени (98) Кружка „Сільського Господаря“ в Улочі виборили на загальних зборах нову Раду з Юрієм Варський як голову, Миколою Морайко мистогол, за секретаря вибрано Володимиря Соєницького. На вєсто нововибраного голови Кружка намичено плин праці на цей рік з тим, щоб у селі якнайкраще повести садівництво. Також постановлено дохід з кооперативи „Єдність“ призначити на закупно щепів для членів кооперативи. Гарний також й цінний висок громадиння Миколи Межирубського, щоб заложити при Кружку допомоговий шпихлір. Бажаємо новій Раді Кружка гарних успіхів.

ДОБРА ШЛЯХОТСКА К. МРИГОЛУДУ.

У гарно прибораній салі Українського Народнього Дому відбулося святочне ділення профорою в дні 7. II. ц. р. Зібраних гостей (40) привітав місцевий парох о. Іван Гайдукевич, що разом з Дружиною нічого не жалували, щоб якнайкраще відбулося ділення профорою. Зібрані співали коло деревця гарні колядки і народні пісні. Впр. о. парохіві та його Дружині подякував в імені зібраних місцевий дяк Василь Сухий і сходили закінчено відспіванням національного гимну.

ФЕЛОНІ, ХОРУГВИ, КИЛИМИ

та всяку одежу хемічню чистити, відіовляє і красить одніюка українська

МЕХАНІЧНА ПРАЛЬНЯ „АТА“

у Львові, ул. Зелена 31.

З провінції просимо посилати поштою.

Своєрідна етика й мораль „Коронного Дзекана“.

Зробити якусь інтригу й донести, а відтак кинути собі зі своїх жертв, та тішитися з насолодою їх нещастям, — ось це улоблене ремесло відомого „коронного достойника“ в Оишоді. Так було завсід, так діється особливо від хвалі, як „коронна гідність“ і лавина чвань фактичної „влади“ повисла над Оишодом.

Саме на днях перевірили ми, що т. зв. „Коронний Дзекан“ доносив в місці серні 1936 р. на „Мазєнцев“ з Боська і з Пельні до „устрою“, що вони в дні 7. VII. 1936 р. в Одреховій мали нібито щось говорити про Вєнця, та що нібито це стало причиною відібрання декаляного уряду Впр. о. М. Вєлчюков з Боська. В доносі йшло про кименя лікой тіни не „Мазєнцев“ з Пельні, що — розуміється — не владоса „коронному достойникові“ ніяк осягнути... В цьому самому доносі було теж сказано, що мовляв п. Фугєлевичу з Короліка мала нібито щось казати на т. зв. адміністрація — тоді, коли „коронний маєстат“ виропаджував Вєсч. о. Д. Дзєму в обовязки со-

трудника в Короліку Волоськім. Під доносом було написано: „По перечитанню сожеміні...“ (по-українськомусь: спалити).

Іде нам тут не про предмет доносу, бо кожному ясно, що він тенейнийший і неправильний, але про тему етику й мораль сьмого донозника, котрий, бо ячєні сьє зятити на себе моральну відповідальність за своєю „чисту“ роботу, казав червтуку наперу зі своєю доносом спалити... Ось на тім найкраще показується, чїі то руки „нещестині“! Цю „руську“ етику й мораль відомої Гітачєві, „руської“ рибі кожний з наших Гітачєві вже сам собі найлучше сквалфікує.

Чи донос дійсно спалено, не знаємо. Відай нії. Можна припускати, що зложено його так до „бєзєцінних“, устроєницьких скарбів, бо там такі річи з найвищим нїєтїзмом і пошаною записується, складається і переховується! Та не тому, шоби „руськая“ слява не вмерла й не пропадла!...

Найшли себе сліпі коні.

ПОХВАЛЬНА ГРАМОТА ПРАВОСЛАВНОГО „ВОСКРЕСЕНІЯ“ ДЛЯ Т. ЗВ. „АПОСТОЛІЧЕСКАГО АДМІНІСТРАТОРА ЛЕМКОВЩИНИ“.

(Справа греко-катол. церковного дому з площею в Чорноріках не притихає! — Ліпша отверта, переконуюча шірість, як облудне й невдатне удавання!).

Православний місячник „Воскресеніє“ домістив у своїйому I. ч. з 1937 р. стор. 4 довшу статтю п. з. „Хоть би було за що!“ — з негативною критикою українського львівського щоденника „Діло“ за його слушнє й річне становищенє супроти московфільського общєства Качковського, та супроти сильних тенденцій цього общєства до російського православія. Притоку до відносних інкримінованих статей в „Ділі“ та до повищїї статті „Воскресеніє“ дала справа католицького церковного дому з площею в селі Чорноріках на Лемковщині, що його т. зв. „апостоліческій адміністратор“ приказав дарово записати московфільсько-православному общєству Качковського.

Невизуючи до цієї справи, російсько-православнє „Воскресеніє“ пише: „Гдєсь там на Лемковщині, в с. Чорноріках, уніятскій апостоліческій адміністратор о. Яков Медвєцкій, утвердив передачу клантної землі місцевої гр.-кат. церкви місцевій читальні О-ва ім. Мих. Качковського. Подробиць того факта не знаєм і они наврїрно малі інтереси. Віроятно місцеві відношенія і условия такі, що самі рускі уніятскі парохїанє і члєни той читальні той передачі домагались, так що апостоліческому адміністратору не оставалось нічого іншого, як лиш єї утвердити і він, як рускїй уніятскій священник, то і заівав, що, розумієтєся, з єго сторони — признаєм то открыто, лиш коби то наше признає єму не пошкодило! — діло добре і похвальнє.“ (!!!) (Підчеркнєннє нашє). Що бльше? Кільнакнєннє стрїчок дальше виказує ця православно-російська газета під адресою о. Медвєцького таке побажаннє: „Ми таки тут вже наперед скажем, що єслиби в ціім рядї сєл апостоліческій адміністратор утвердив подібні передачі церковної землі читальням О-ва ім. Качковського, то і тогда то не малоби на вірїсповідні відношенія мєжи православними і уніятями ніякого впливнє, ні значєннє, що — річ очевидна не годїтєся з правдою! Відтак „Воскресеніє“ картає наше україн-

ськє „Діло“ за те, що воно буцім то „випалило в апостоліческій адміністратор гнєжжєм набоем обвїненє, що він тою передачею піддержує православіє!“ А хибє ні?

Отже православнє „Воскресеніє“ вибирає на себе адвокатську тогу та завзято боронїть свого „руско-православного патріота“, хоч відємости тогоч „Воскресенія“ про байдужї для нього подробиць католицького церковного дому з площиєю в Чорноріках є така неточнї і неврїрнї! Бо в дійсности не греко-катол. врїні в Чорноріках домагались передачеї згаданого дому з площею схизматичькому общєству Качковського, але Др. С. Сємєн Вознїк, адвокат з Короснє — і то проти волї цілого села, сєбто так їстїуючїй там гостки „русскїх“, як і переважуючого загалу Українцї!

Дальше, не згадує теж „Воскресеніє“, що т. зв. „апостоліческій адміністратор“ два рази, а це декрєтами з днє 4. X. 1936 і з 13. XII. 1936 р. приказав — і то під загрозю канонїчних кар — українськюму душпастирєві в Чорноріках підписати контракт даровнїзи місцевого католицького дому з площею схизматичькому общєству Качковського! А за третім разом днє 30. XII. 1936 р. теперїшний „великїй канцлєр Лемковщини“, о. Сєкєржннскїй, вїгукував силно в „курїї“ на тогоч о. Душпастиря та грозив йому перенєсєннєм аж до Рєдлїннї, якщо не підїше відносного контракту, бо мовляв, „печатка за всьо відповідє!“... Але нам тимчасом здаєтєся, що ця печатка буде таки добре бєчєтє перед св. Апостолєським Прєстолом, бо ціла ця справа опинїлась вже в Рїмї, де будуть її розглядати Найвищі Церковні Влєстї!...

Що до „Дїла“, то можемо записати „Воскресеніє“, що становищенє цього нашого українського щдєнника, занїє в повищїї справї, подїляє цілє українсько-католицькє Духовєнство і цілє українськє суспільнє та вповнї його о. добрює!...

Та найцікавішїй тут для нас фєкт, що т. зв. „апостоліческій ад-

Уживайте лишє знаменотїї цїкорїї „ЛУНА“, здорорової підмінки кави „ПРАЖИЊ“ і солодової кави „ЛУНА“, виробв Української Кооп. фабрики „СУСПІЛЬНИЙ ПРОМИСЛ“ Львів XV, вул. Церковна 2.

міністратор“ отримав признаїнє і похвалу не від своєї формальної Зверхньої, Кат. Церковної Влєстї (бо про це ми не чули!), але від своїх таки фактичних прїятелїв і покровителїв зпід стягу російсько-православного „Воскресенія“, котрє чомусь то боїтєся, щоби ці його великі признаїнє і похвали о. Медвєцькюму — борони Боже — не перешкодили. Одначє успокоюємо „Воскресеніє“, та твердимю, що зівсім ні! Бо і з якої рації малиби пошкодити? Таж прєдвїє бугато кращє і похвальнїше є — бути ширим, в однім якїмсь напрямї зацілюванім і отвертним, як своє дійснє обличчє укривати під заслєною якотєс відмінною формалїстїєю, яка і так нікого не зібє з властивого шляху думаннє, ні не переконає! Бо чєйже знєна річ, що внутрїшню вартїсть і духовий напружє людїнє пїзнаємо по її фактичних виступах, стрємліннєх і ділах, а не по зверхнїй назві, якою вона в даннїх обставинах орудує і прикриваєтєся. Тому ми є і повнїрнї бути лишє вядчнї „Воскресенію“ за його шірість і відвагу в називанню річєй по іменї, та за потвердженнє нам цього, про що вже ми від давнїя переконались і знаєм!

Інша річ, чи похвальнєю грамоту „Воскресенія“ затвердять і підпишуть Найвищі Катол. Церковні Влєстї в Рїмї?!... Та з розбираннєм цієї квєстїї здержимося... Нєхай вже сєбї на нєї відповістє сам т. зв. „апостоліческій адміністратор“! Це вже бльше його рїч, а не наша!...

Щож вкїнци дотичнї гарячого побажаннє „Воскресенія“, щоби також і в прочих лємківських сєлах католицькими церковними рєальностями обдаровано православно-російськє общєство Качковського, то безперечно це напевно і сталєсяб, якщо би тїльки не наше ширє-католицькє і українськє патріотичнє Духовєнство, котрє на такі експєримєнти ніколи не підє, ані до них не допустїть! І то не підє навіть і тогда, хочби на „устроєно“ урядував і кричав щє вищїй, щє тїжчїй, щє грубїшїй, щє бльшїй та щє мудрїшїй „канцлєр пургатор, як там диктує ї урядує тепер!

Українці-Лємки.

СЯНІК-МІСТО.

Читальня „Прогресу“ в Сяноці улаштувала в дні 14. II. ц. р. народно танкову забаву. Гостей було коло 120 з міста, Дубрівки, Сторожів і Трепчі. Дуже відрядне явище зготовуємо, що забава відбулася без алкоголю. Всі гарно бгсьились, спокійно, чемно і прилично, як годиться українській свідомій молоді. Цього тек дня закінчився курс для неграмотних у Сяноці, що його веда Маруся Клішівна під опкою Кружка Рідної Школи. Дай Боже, щоб Сянік врешті вийшов на чисті шляхи!

ЗАГУТІНЬ БІЛЯ СЯНОКА.

Загальні Збори читальні „Прогресу“ в Загutinь відбулися в дні 27. XII. мин. р. в салі громадського дому. Всех членів 79. Амадорський гурток дався дві вистави у звіттовому році, одну а себе, другу в Сторожах Великих, при чому дохід призначено на читальню „Прогресу“ в Сторожах. Також заснований Самосвітний Гурток гарно вивязався зі своєї праці. Над освідженям місцевого дерусту і жіноцтва ширю працювала Ольга Цегельникяна, дочка місцевого о. дедяна. Нововибраний одноголосно згаляними Зборами голова Впр. о декан І. Цегелик поджував присутнім за участь на зборах, захотив молодю до дальшої освітньої праці над піднесеням доброту села та над піднесеням культури в селі на славу нашому народові. Збори закінчено відспіваням національного гимну. Бажаємо нововибраному голові Отцю Деканів кріпкого здоровля до дальшої успішної праці та всім нашим сестрам і братам у Загutinь сил до дальшого культурного змаганя.

ДУБРІВКА РУСЬКА К. СЯНОКА.

Дня 14. II. ц. р. уадила читальня „Прогресу“ свято просфору в нашому селі для своїх членів. У святі взяло участь коло 100 осіб. Просфору посвятив о. Рожко, м. с. сцний сотрудник та сказав до вірляних гостей гарну проповідь про велику моральну вартість спільно устроюваних свят просфору так зі стороны релігійної як і національної. Голова читальні А. Зошак піддивився з всіми просфорою та пожелав всім щасливо прожити многая літа. Господині свята Катерина Галик, Олена Порубинська та Сль Галиквіна приймали гостей спільною вечерою. По вечері за-

Греко-католицька церква в Зинтрань.

брав голос В. Подубинський та звертаючись до жіноцтва попросив їх, щоб сходили читальні все були тькі числами, як нині, щоб и мати українка приходила до читальні вчитись, як мае виховувати своїх дітей на чесних і свідомих громадян, учила їх едлости та любови для свого нещасливого українського народу. Чудово виглядало це свято, наче одна велика рідня застала до стола та зі сльні грудей йшла пісня радості. Довго у вечері бгалися гості співаючи коляди та народні пісні, а молодю забавляла себе народніми танками та товаришськими збавами. Словом дубрівська читальня вивязалася як слід зі свого завдання морального і просвітнянского виховання села. Слава і честь зате Дубрівці та другі села хай візьмуть собі примір від неї.

Учасник.

ТУРЯВА ВОЛОСЬКА.

Містечко Тирява Волоська пов. Сянік положене між горами при твердому шляху Сянік-Перемишль. В 1929. році засновано читальню „Прогресу“, яка на жалю не вивязала жадної діяльности тому, що за управи вибрано переважно старих людей, які й не знали, як вести почате діло. Шойню молодішть тирявці від 1935. р. перебрали управу читальні у свої руки та взылиши ширю до праці. Відреставровано церковну домівку, де приміщено читальню. Через цілий 1936. рік місцевий амаг, гурток дав кілька вистав і один фестин. В літніх місяцях ведено дитячий садок. Молодь горнеться ширю до праці, але старших чомусь туди не тягне — з вийком кількох. Честь вам молоді тирявці і шира дяка за ваші подвиги! Мусите ширю та завзято борнотися за долю та ще у таких прикрих умовинах (тут треба відмітити, що переважаюча більшість

мешканців це поляки та жида), де все торговля і промисл у чужих руках, виключно, жидівських. Старші громадяни замість зйїтис до читальні та спільно один одного порадити, а неділі і свята йденте масово до Байнешів, Йойнів та Лінкерів за порадою. Найвищий вме час протверезитись вам та подумати про власну кооперативу, щоб не йти до паршивих Абрумів чи Міндлів, які нашою керавицею ваяють тисячами доларів своєю діти та будують собі поверхові доми. Всі ми молоді тирявці звертаємось до вас, наші батьки зі строгим приказом завернути з той хибної дороги, яка веде до цілковитого занеспладу. Чи не пора вам громадяни мати вже свій розум та не ходити за тим до Йойни чи Лінкера? Чи не пора нам вже давно йти тим шляхом, яким від давно вже йдуть всі наші брати в краю? Адаже далі встидно буде глянути людям в очі, що ми ще так нерозумні, що не хочемо взяти в свої руки керму вшої долі. Направду, ми молоді мусимо соромнитись за блуди наших батьків, а так не сміє бути.

Один з молодих ваших синів.

ЛИСТУВАННЯ.

Вл. Тропановський Василь з Шанно-Кулашного, має заплачену переплату з Франції по кінцю 1937 р. Пріяті.

Вл. Малесвич Стенан з Угрина, одержав на 1937 р. переплату з Іюничя. Ширю подоровавлюмо.

Хв. Читальня „Прогресу“, Хотинське, за 1937 р. заплачено з Франції. Гаразд.

Вл. Павло Герент, Америка: Ширю дякуємо за гарного листа. Переплату взырвана за 1936 р. по кінцю 1937 р. Братні подорожали з Рідного Краю.

Вл. Петро Кравич з Карлівська: Має заплачено по кінцю 1937 р. від Н. Н. з Кривошії. Пріяті.

ІНТЕЛІГЕНТНА, ГОСПОДАРНА ЖІНКА, лт 34, добра господариня і кукарка, шукає посади — найрідше на приходстві. Зголошеня з поданням умови під „Пелягія“. Львів, ул. Спортова 3.

Англійська січкаря.

Гамірно й весело у шавницькій кооперативі. Дзвінкий сміх лунає щохвилини по крамниці. Молоді господарі обступили Андрія Тришчака й про щось жартовливо балакають.

— Ну, як там, Андрію, легка січкаря? Витерлася вже, вазко ходить? — питає Онуфер Петрич-ко.

— А дрібоньку січку ріже? га? — докинув хтось другий.

Інші знов собі:

— То кажуть — ваша січкаря має бути найновішого типу?

— Певно патентована...

— Ех, якій бо ви! — зачав ніби поважно Іван Мельник. — Так то січкаря загранична, англійська, з англійською маркою.

— О, вона бачила Англію в Абрумковій рудері — сказав хтось інший.

Андрієві вже терпцю нестало. То з його всі отак собі кепкували. Зпочатку, то йому байдуже було, але далше, то вже заість його брала, так люди допекли я зикими.

— Тьфу! — сплюнув сердито й подумав:

— Гроші на дурно чоловік викинув, ще й сміх зі себе зробив. І то все через оту січкарю.

А було це так з тою січкареною: Андрій мав стару січкарю, яку хотів продати й купити нову. Його січкаря старосвітська, така що страх, що десь небіщик дідо її купив. Вже так надійшло йому різати січку на тій старій таратайці, що крий Господи! Аж очі з лоба вилізять.

— А хочби я мав корову продати, то мушу купити собі нову січкарю! — сказав раз Андрій до жінки.

— І корови не муши продавати і січкарю, як схочеш, то купиш. Продай кілька овець і гроші будуть, а січкарю треба купити ксечено, щоб так вічно не бідувати з тою січкою — порадила жінка.

За якийсь час Андрій роздобув трохи грошей. Одною ранку, закликав сусідів, щоби помогли йому викотити січкарю на віз.

— А то... як хочете добру січкарю купити, то зайдіть до свого склепу — сказав сусід Петро, допомагаючи йому підіймати січкарю на віз.

— І я вам раджу, сусідо, щоб ви зайшли до свого складу, а не

до Абрумка, бо то ошуканець такий, що більшого на світі немає. — радив сусід Онуфер.

— Та вже побачу.

Андрій кинув на віз оберемок сина, привязав табличку, запряг коня, сів і поїхав. Як тільки вїхав до міста, зараз припентався до воза якийсь жидисько.

— Ви де тоту таратайку везете? — спитав.

— Хочу продати.

— Ну то йдьте до складу машин мого швагра, там добре продасьте того.

Андрій не хотів. Одначе жид вцепився воза, зачав говорити, хвалити, перекопувати і таки затягнув Андрія до Абрумка.

— Та воно... хіба мені не все одно — чи тут, чи там? Продам та куплю — подумав Андрій і махнув рукою, входячи до Абрумкового склепу.

Свою стару січкарю продав за дванадцять золотих. Нової зараз не купив, бо не було на складі. Абрумко казав за два тижні прийти, бо, мовляв, тоді буде мати найліпші англійські січкарі.

— Два тижні можна заждати, а тоді... Го-го, от буде вітх! Новісенку січкарю привезе і то аж заграничну — міркував Андрій, вертаючись до хати.

Минуло два тижні. Андрій знов пісїхав до січкарю. Тим разом було в Абрумка три січкарі. Андрієві припала до вподоби одна невелика, гарно на зелено полякерована січкаря. Він зачав її торгувати і вкінці купив ту зелену січкарю за сімдесят злотих. Андрієві так приємно робилося за кожним разом як гланув на січкарю, мон бі його хто по серці поглядив.

— О, то не щобудь, — англійська марка! — тішився.

Така гарна була, блискуча... Приїхав до хати і зараз береться різати січку; хотів випробувати січкарю.

— Ов, зле ходить! Так само ріже, як його стара січкаря. І содому чогось так витягає. Ба, звичайно, вона ще нова, не витерлася, тому й не ріже так, як треба — сказала жінка.

— Може і так — притакнув Андрій.

Ріжуть тиждень, ба та й другий — а січкаря ні трохи не витерлася; все зле різе.

— Щоб то могло бути? — дивується Андрій. Зачинає все добувати Андрій. Дивиться сюди-туди,

Вашу будучність найкраще і найпевніше забезпечить

„КАРПАТІЯ“

Товариство взаїмних обезпечень на життя

у Львові, Ринок ч. 38.

бачить: відпала фарба в однім місці, в другім...

— Ов, а це що? Ні, не може бути! Алеж так! Він добре пізнає. Ось тут тріснене колісце, а там гі букви „А. Т.“, що син ножиком вирізав. А хай дідько візьме! Так то моя стара січкаря, тільки перемальована! — крикнув. — От, чортів сін жидотога, хвалив казав, що загранична, навіть англійський напис намалював. Ой, добре радив мені сусід Онуфер, щоб з Абрумком не зачиняти. Але мене таки занесло до нього. Тепер стидно навіть людям сказати про такий інтерес.

Та люди скоро дізналися про все. Десь жінка Андрія сусідки на вухо сказала, а там... то й ціле село дізналося. Зробили сміх з Андрія. Тепер, як десь зайде між людей, то зараз „англійською січкареною“ допикають. Дехто навіть гішуться: „Добре йому так! Поскубав його раз добре Абрумко, то більше вже не полізе до нього, ще й іншим буде заказувати...“

Петро Попередний.

ДОЛІШНИЙ КІНЕЦЬ ЛУБНОЇ.

Читальня „Просвіти“ ім. Маркіяна Шашкевича на долішньому кінці села Лубної не позістає позадку горішняя. І тут уряджено в дні Богоявлення просфору при участі 50 членів і гостей. Впривід свято не було може так величаво продумане, як у горішній, але треба зважити, що як перше в ново-заснованій читальні виийшло надсодіяно. Дехто каже, що хтось брав собі тоді водки — і за це тепер горішні хочуть критикувати долішній — ми на це скажемо, що ніколи в такому торжестві не сміє бути горілка на столі і за непослух будемо безпощадно картати, одначе на будуче більше вироблені повинні помогти своїм односельчанам жити в згоді як одна українська велика родина, бо третій лише щедрий дає та в каламутній воді ловить рибу в свої сіті. Тому прощ ненависть — дружню до праці!

Українська гр.-кат. церква св. Арх. Михайла в Яселку (Риманівщина) збуд. 1725 р.

Нові книжки.

В чім сила народу? Микола Топольницький, Львів, 1937, стор. 1—64.

Дамир Чуприна, драматичні малюнки з козацької бувалщини в 4-ох діях, К. Сьома. Видання „Русалки“, як 140 книжка театральної бібліотеки.

Лемківська слава, оповідання з часів татарських нападів. Ф. Коковський, Львів, 1937. — У цій невеличкій, бо всього 32 стор. книжечці, читаємо про події на Лемківщині, як то це татари нахвалили на нашу землю, грабили, що під руку попало та вбивали безборонних людей. Протякий саме татарський напад, про красу лемківщини, Смереківський Верх і поблизкі села Тисяні, що при самому кордоні розгорілись, читаємо й врити не хочеться, як тяжко каралась Лемківщина в ці сумні часи. Зокрема ця чергова книжечка Ф. Коковського пам'яткова для Тисяні, бо тут розмалявані події в книжці. Наш український доріст у Лемківщині повинен голосно читати цю книжечку та вчитися, як то славно жити.

Маруся. Гр. Квітка-Осипавченко, повість з народного побуту, Львів, 1936. Вид. „Батьківщина“.

Пригоди молодого лицаря, роман з козацьких часів Черкасенка, вид. „Батьківщина“, Львів 1937. Найкраща повість під сучасну пору; про похід лицарів козарлюг у турецькі краї. Кожна українська хата на Лемківщині повинна негайно замовити собі цю вартісну книжку. Ціна з поштою 2.80 зл. Замовляти: „Батьківщина“, Чарнецького 8, виславачи одночасно належність.

Американці присилайте передплату!

Українці на Лемківщині!

Передплатуйте для своїх дітей одинокую найкращу й найдешевшу газетку „СВІТ ДИТИНИ“, яка виходить раз на місяць і має крім багатьох научних оповідань і новинок, багато цікавих і гарних образків. — Передплата на цілий рік 4 зл., а кварталю 1 зл. — Для Америки і Канади 1 долар. — Гроші і замовлення присилайте на таку адресу: „СВІТ ДИТИНИ“, Львів, ул. Зіморівича ч. 2.

ПОСМІЯТЕСЯ КАПКУ.

НЕ ХОЧЕ.

Кумо до „предсідателя“ читальні Качковського, який поставиве радіо.
— Кумо, ніде там накрутте тото радіо по „руски“, найби нам заградо хошка єдного обертка, то би си человек підсочини.

Крум-предсідатель: Кумо, я уж шість місяців кручу і кручу, а воно, як крутив, так не крутив, раз не хце гадаш по руску

НЕ ВТРАТИВ ДУХА.

Зпочатку російської революції, коли в Петербурзі йшла нагілка на буржуазію, на вулиці допала товня якогось добродія одитого в елегантній кожух і вже хотіла повісити його на ліхтарні:

— На ліхтарню з ним! На ліхтарню!
— Це був вярза оди артист. Він став під ліхтарню і спойно каже:

— Добре, громадяни! Нехай буде і так: я зроблю зі себе жертву революції. Але чи ви думаєте, що ліхтарня буде яєнше світити?!

Товня розсіялась в оди голос і лишила актора в спокою.

Замовляйте у Видачя ціві „Наш Лемко“ такі книжки
„БІБЛІОТЕКИ ЛЕМКІВЩИНА“:
4.1. „ЛЮСТРОВАНА ІСТОРІЯ ЛЕМКІВЩИНИ“,
4.2. „УКРАЇНСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ НА ЛЕМКІВЩИНИ“,
4.3. „СХІДНІМИ МЕЖАМИ ЛЕМКІВЩИНИ“.
Всі три книжки багато люстровані разом з поштовою передплатою тільки 5 зл. Сп. іг. сч. змоведе ним бо наклад на вичерпає. Гроші присилайте розрхуновим перевачом ч. 141, на адресу: „НАШ ЛЕМКО“, Львів, Зіморівича 2.

Австралія бореться з алькоголізмом.

Австралійський парламент видав: п'ять літ під строгим наглядом позакон, на основі якого вислати-ліції. Якщо п'яниця знову поверне муть непоравних п'яниць на остро- на давню дорогу, його вивозять на ви Ротароа і Пакагоа. Перший о- засланця вдруге та примінують стров призначений для мужчин, — тяжкі кари. На островах панують строгі приписи. П'яниці мусять працювати фізично на полі і в домашній від Австралії о три годзини їзди кораблем, а море роїться від адміністрації. Для наших п'яниць реківні. Каторгіні п'яниці не можуть тому навіть мріяти про втечу. По здалися би також такі кари, зокре- видікуванню від п'яцького налогу ма для тих, що продають шпирі- деякі повертають до краю і е через тайфу і етер-кромку.

К куримо — то л ше найліпші

паперці і тутки

(повноватки)

Української фабрики Кооперативи „Будучність“ в Тернополі

„КАДИНА“

ЖЕРТВІ.

Свідома молюв у Барвінку к. Дуліки на коледжу Рідній Школі 10.50 зл. Гроші передсладо по Р. Ш. Львів.

На дар „Простіт“ абрав у Володзь В. і Л. 30.51 зл. Гроші передсладо до Філії „Простіт“ в Сяноці.

Вп. Степан Губиш, Загачеве: Рахунок провінційні викауш, що Ваша передплата запланена по кінець вересня 1937 р.